

19. ročník Zeměpisné olympiády, další příležitost pro zájemce o geografii

Čtenářům Geografických rozhledů možná není třeba připomínat, že Zeměpisná olympiáda (dále jen ZO) je soutěž pro mladé talenty v geografii, do níž se může zapojit kterýkoli žák/student základní či střední školy v Česku. Podmínkou je, aby bylo (učitelem zeměpisu) na jím navštěvované škole uspořádáno školní kolo ZO (nebo minimálně odborný motivační pohovor se zájemci o ZO) a na základě výsledků škola přihlásila svého reprezentanta do okresního kola. Tím začíná postupový žebříček, který může končit až účastí na mezinárodních geografických soutěžích. Možná tím finalistou bude právě žák vaší školy. Co je pro to potřeba udělat?

Škola musí své soutěžící vyslat na okresní kolo nejpozději do konce ledna 2017.

Zpravidla je umožněn za každou školu postup jednoho žáka, ale v okresech s nižším počtem škol účastnicích se ZO může postoupit z jedné školy i více žáků. Toto rozhodnutí náleží pořadateli okresního kola. Pokud se chcete do soutěže zapojit letos poprvé nebo nevíte, kdo je ve vašem regionu pořadatelem okresního kola (většinou některá škola, vysokoškolské pracoviště, Dům dětí a mládeže aj.), kontaktujte garanta soutěží pro váš kraj, kterým je pracovník školského odboru krajského úřadu. Seznam krajských garantů naleznete v kontaktech na internetové stránce ZO: www.zemepisnaolympiada.cz. **Okresní kolo se uskuteční 21. 2. 2017** s výjimkou okresů, které v té době mají jarní prázdniny. Zde je opět nutné kontaktovat pořadatele okresního kola a zjistit náhradní termín.

Od loňského roku je podle organizačního řádu umožněn postup vyššího počtu soutěžících z okresního do krajského kola. Jejich přesný počet však opět stanovují pořadatelé v regionech, tedy krajská komise ZO. **Krajské kolo ZO proběhne 22. 3. 2017.** To je nejvyšším soutěžním kolem pro věkové kategorie A a B.

Soutěžící věkových kategorií C a D postupují do **celostátního (ústředního) kola**, které se opět uskuteční v Praze na Přírodovědecké fakultě Univerzity Karlovy a v terénu v zázemí Prahy. Datum konání je tentokrát kvůli

Práce v terénu na Letní geografické škole ZO v Chotěboři. Foto: J. Hátle

velikonočním svátkům vycházejícím na polovinu dubna přesunut až na **24. a 25. 4. 2017.**

Týmy nejúspěšnějších řešitelů celostátního kola obvykle postupují na mezinárodní geografické soutěže, od roku 2015 bohužel již pouze pro věkové kategorie D. Ještě předtím jsou však soutěžící intenzivně připravováni v rámci **letní geografické školy**, již se zúčastňují i medailisté kategorie C. Letní geografická škola ZO byla v roce 2016 uspořádána v **polovině července** v Chotěboři ve spolupráci s tamním zastupitelstvem. Členové zastupitelstva zároveň představovali jednu část hodnotící komise plánů lokálního rozvoje, jež účastníci letní školy vypracovali.

Možnost účasti Česka v **mezinárodních geografických olympiádách** není automatická, ale záleží na dohodě pořadatele s organizačním garantem ZO. Naše pozice se však zdá v mezinárodních kruzích silná. Hana Svobodová (Masarykova univerzita) se stala členkou mezinárodní komise Mezinárodní geografické olympiády iGeo a v roce 2016 bylo Česko na iGeo v Číně oceněno jako jedna z kvalitně spolupracujících zemí. Také na druhé soutěži, Mezinárodní olympiádě věd o Zemi IESO, již se Česko v roce 2016 zúčastnilo vůbec poprvé, se česká reprezentace uvedla velmi dobře a získala hned několik zlatých a bronzových medailových ocenění.

Nutno podotknout, že soutěžní úlohy na mezinárodních geografických soutěžích se z hlediska dovedností, které musí účastníci prokázat, výrazně odlišují od úloh například okresních kol ZO. Alespoň částečně se pokoušíme mladé geografů na tento typ úloh připravit jak v průběhu ústředního kola, tak zejména právě na letním soustředění. Stěžejní část soutěží představuje práce v terénu. Na **iGeo 2016** v čínském Pekingu např. soutěžící navrhovali využití plochy v sídlišti, revitalizaci břehů říčního koryta a řešení dopravní situace na významné křižovatce ve městě. Velmi náročný byl také písemný test, jehož délka zpracování představovala 3,5 hodiny (v anglickém jazyce). Veškeré testy bývají k nahlédnutí zveřejněny na internetové stránce www.geoolympiad.org.

Na účastníky **IESO** čekaly dva teoretické a pět praktických testů a soutěž mezinárodních skupin ve dvou oblastech – ESP a ITFI (o soutěži více na <http://www.ieso-info.org/>). ESP (Earth Science Project) spočíval ve vyhledání a zpracování informací a následné tvorbě a prezentaci posteru na téma „Living on the edge of a tectonic plate“. ITFI (International Team Field Investigation) byl založen zejména na získávání dat v terénu, jejich zpracování a vyhodnocení. Cílem ESP i ITFI není pouze měření sil mezi jednotlivci, ale především vytvoření silných mezinárodních vazeb mezi studenty. Studentské týmy zkoumaly gezezi pobřežních tvarů v Oni-ga-jo, vznik a vývoj pláží v regionu a prevenci před tsunami.

V roce 2017 se budou mezinárodní geografické olympiády konat v srbském Bělehradě (iGeo) a ve francouzském Nice (IESO). Pokud se jich chcete jako vítězové ZO zúčastnit, nepodceňujte přípravu na soutěž. V roce 2016 se podařilo pod hlavičkou České geografické společnosti vydat **tři online publikace souhrnných testů ZO** za tři uplynulé ročníky (dostupné na webu ZO). Tamtéž jsou zveřejněny i úlohy 18. ročníku, ale zatím pouze jako jednotlivé soubory u příslušných postupových kol. Dalším zdrojem mohou být právě Geografické rozhledy.

Školní rok 2016/2017 je posledním rokem funkčního období stávajícího týmu ZO z Univerzity Karlovy. Geografická sekce Přírodovědecké fakulty Univerzity Karlovy bude organizátorem ZO i v dalších pěti letech, ale již v jiném složení pořadatelského týmu. Na závěr je třeba připomenout, že účastníci ZO jsou, počínaje účastí v krajském kole, přijímáni na většinu geografických studijních oborů na českých vysokých školách bez přijímacích testů či v takové výchozí pozici, která přijetí na vysokou školu umožňuje.

Silvie R. Kučerová,
UJEP v Ústí nad Labem
silvie.kucerova@ujep.cz
Hana Svobodová,
Masarykova univerzita
Lenka Vejrostová,
Univerzita Karlova

19th Annual Geography Olympiad, Another Opportunity for Geography Enthusiasts. This article describes a number of minor changes with the 19th edition of the Geography Olympiad, a contest for gifted students of elementary and secondary schools. In addition, it looks back on last year's contest and familiarizes readers with the International Geography Olympiad.